

Террори устод Раббонӣ ҳамзамон бо ин ки калбҳои миллионҳо инсонӣ бедордил ва адолатхоҳ, ба вижа миллати тоҷикро дар саросари ҷаҳон гарк дар мотам кард, раванди сулҳи Афғонистонро ба хатари ҷиддӣ мувҷеҳ намуд. Толибон бо ин иқдоми дадманишонаи худ, ки дақиқан тақрори сценарӣи террори Аҳмадшоҳ Масъуд буд, нишон дод, ки харгиз наомадааст суҳан аз сулҳу ваҳдат бигуяд, балкӣ гуруҳест ба дур аз ҳама фарҳангу тамаддун ва ойину мазҳаб ва омадааст: аввалан Исломо бадном кунад; сониян нооромӣ ва нифокро, ки хостаи хоҷагони гарбиаш ҳаст, дар Афғонистон ва минтақа доман бизанад. Ҳамон гуна ки аз шеваи хуруҷи нерӯҳои гарбӣ аз минтақа ва дигар кишварҳои тахти тасарруфашон бармеояд, доман задан ба хушунатҳои қавмӣ аслитарин шигардест, ки дар мустамликадорӣ навин ҳамеша мавриди истифода будааст. Имруз ҳамон англо-саксҳое, ки то миёнаҳои қарни 20 кишварҳоро ишғол ва миллатҳоро қатлиом ва гораҷ мекарданд, акнун ин қорро ба усулҳои муҷаҳҳадӣ, аз тариқи созмону ниҳодҳои дастнишондаи худ ва бо баҳонаҳои «мубориза бо

тероризм», «таъмини демократия», «ҳимоят аз ҳуқуқи башар» ва амсоли ин анҷом медиҳанд. Як бор аз худ савол накардаед, «Оё барои англис хеле муҳим аст, ки миллиардҳо доллар харҷ кунад ва аз он тарафи обҳо биеҷ то амнияти афғонҳоро ё ироқиҳоро таъмин кунад?» Оё ақли солим ба ҳамҷунин қорро бовар мекунад? Дар тули

таърих хамеша англо-саксонҳо ба дунболи сарват ва боигарии дигар миллатҳо будаанд. Дар Африко, Осиё ва Амрикои Лотин, ҳар кучо ки нишоне аз тилло буда, англо-саксонҳо онҳо пайдо шуданд ва шуруъ ба гора кардаанд. Хамин хирси тилло ва сарват онҳо ба Амрикои шимолӣ бурд ва бо катлиҳои мардуми бумӣ, ки онҳо «сурхпӯстон» мегуфтанд, давлате бо номи Иёлоти Муттаҳидаи Амрико ташкил карданд ва имруз ин ду бародар – Амрико ва Инглис ба иттифоқи сионизми ҷаҳонӣ дар дунё ҳукумат ва кишварҳои истисмор мекунанд. Террори устод Раббонӣ нишон дод, ки ишғолгарони Афғонистон ҳаргиз ба фикри сулҳу оромиш дар ин кишвар нестанд, зеро ба ҳубӣ медонанд, ки агар суботу оромиш дар минтақа барқарор шавад, дигар ниёзе ба ҳузури ин ишғолгарон намоёнад. Аз ин ру бузургтарин ҷеҳраи сулҳофаро Афғонистон – устод Раббониро ба шаҳодат расонданд, то бо доман задан ба низоъҳои қавмӣ, дар оби гилолуд моҳӣ сайд кунанд.

Имруз онҳо ки мегуянд «марги Раббонӣ таъсире дар раванди сулҳи Афғонистон нахоҳад дошт», саҳт иштибоҳ мекунанд, зеро дар асл устод Раббонӣ буд, ки ин равандро ҷон дамид ва шахсияти у сутунмуҳраи ҷараёни сулҳи Афғонистон буд. Акнун ҷои шаке нест, ки дубора сари мизи музокира овардани ҷиноҳҳои Афғонистон бо намоёндагони толибон, коре саҳт ва душвор хоҳад буд. Дар ҳақиқат раванди сулҳи Афғонистон, ки шабеҳи кучаи ҳаракати яктарафа буд, дар замони раёсати устод Раббонӣ дар Шурои миллии сулҳи Афғонистон, ба хиёбони сертараддуд барои ташҳиси масирҳо таъдил шуд. Инак террори устод Раббонӣ собит кард, ки на толибон ва на Ғарб, ки ҳарду дар асл як неру маҳсуб мешаванд, ҳеҷ гоҳ ба дунболи сулҳ дар Афғонистон набуданд ва нестанд. Ғарб бо ҳарчи миллиардҳо доллар ба он хотир ба Афғонистон лашкар кашид, ки рақибони аслии худ дар арсаи ҷаҳон – Чин, Русия, Иронро аз наздик таҳти назорат дошта бошад ва заминаи заъиф кардани ин кудратҳои дар ҳоли зуҳурро муҳайё кунад. Аз ин ру идомаи ҷангу хунрезӣ дар минтақа бехтарин фурсат барои ин ҳузур ва амалӣ кардани ин ҳадаф аст. Хамон гуна ки Ҷонон Мусозай, намоёндаи вазорати ҳоричаи Афғонистон дар суҳбат бо ҳабарнигорон таъкид кард, «ин нахустин ва охири кӯшторӣ мақомоти олиуртба нест» ва ғарбҳо аз тариқи дастнишондаҳои худ силсилаи террорҳои идома хоҳанд дод, то адовати душманӣ миёни қавму миллатҳои муқими Афғонистон амиктар шавад. Ин ҳодисаи асафбори таърихи муосири Афғонистон, об ба осӣби онҳо мерезад, ки муҳолифи сарсаҳти раванди сулҳ ҳастанд.

Бисёриҳо бар ин боваранд, ки марги устод Раббонӣ ба дигар раванди дохилии Афғонистон – иттиҳоди инсичоми тоҷикони муқими ин сарзамин, ки беш аз 8 миллион нафарро ташкил медиҳанд, низ таъсири манфӣ хоҳад расонд. Ин дидгоҳ то ҳаққи зиёде ҷон дорад, зеро устод Раббонӣ буд, ки ихтилофоти мавҷуд миёни рақбарони тоҷикро дар Афғонистон хамеша сарқуб кард ва тавонист нақши рақбариро бо афзал шумурдани манфиатҳои миллии, иҷро кунад. Хамчунин Эътилофи шимол бидуни устод Раббонӣ ба як соҳтори бе руҳ таъдил хоҳад шуд. Бисёриҳо дар Афғонистон бар ин боваранд, ки террори устоди Раббонӣ, идомаи силсилаи террорҳоест, ки дар ростои аз миён бардоштани пешвоёни миллати тоҷик дар ин кишвар анҷом мегирад. Ин дидгоҳро дар ҳорич аз

Афғонистон низ тасдиқ мекунад ва ин ҳақиқат аст! Бисёриҳо дар минтақа хамбастагию хамгаройи миёни Тоҷикистон, Афғонистон ва Эронро бар хилофи манфиъатҳои худ мебинанд, аз ин ру бо ҳар роҳи мумкин талош мекунад, пеши роҳи ин хамгаройиро бигиранд.

Дар бораи фармоишгарон ва иҷрокунадагони терори Устод Раббонӣ дидгоҳҳо ва таҳмину гумонҳо зиёданд, аммо ин нукта ғайриқобили инкор аст, ки ҳар кӣ хастанд ва ҳар кучо хастанд нахуст душманони иттиҳоди мардуми Афғонистон хастанд, дуввуми бадхоҳони миллати тоҷик мебошанд, ки давлати тоҷикон ва вучуди ин миллатро устухоне дар гулуи худ таъбир мекунад.

Бо кушта шудани Устод Раббонӣ, акнун мавҷи нооромӣ ба каламрави тоҷикон ҳаракат хоҳад кард ва аз эҳтимол дур нест, ки Тоҷикистон ба сахнаи нооромӣ табдил шавад. Акнун барои Ғарб бехтарин фурсат фароҳам шудааст, то пойи касифи худро аз сарзамини Афғонистон берун кашад ва назорагари ҳамдигракушӣ дар ин кишвар бошад, зеро донаи кинаву нифок пошида шуд ва ташдиди низоъи кавмӣ амре ногузир дар ин марзу бум хоҳд буд.

Дар ин ҷо дигар мавзӯе ки ҷалби тавачҷух мекунад, вучуди ихтилофи назар дар миёни шахсиятҳои тоҷик дар Афғонистон аст. Дар ин фароянд масъулияти бисёр муҳиме ба души Тоҷикстон – Ватани миллати тоҷик аст. Дар солҳои ҷанги таҳмили шаҳрвандӣ дар Тоҷикистон раҳбарони тоҷики Афғонистон, ба хусус шахид Аҳмадшоҳи Масъуд ва шахид устод Раббонӣ талоши зиёде барои ҳалли ихтилофи мавҷуд дар миёни тарафҳои ба ҳам рақиби Тоҷикистон ба ҳарч доданд. Имруз фурсате пеш омадааст, ки Тоҷикистон вориди амал шавад ва тамоми талоши худро барои иттиҳоди инсичом миёни тоҷикони Афғонистон ба қор гирад. Чунин қореро ояндаи давлат ва миллати тоҷик тақозо мекунад, зеро аз ин тариқ хамгаройи миёни миллати тоҷик беш аз пеш густариш меёбад ва аз дигар су пеши роҳи нуфузи гуруҳҳои ифротӣ аз ҳориҷ ба Тоҷикистон гирифта хоҳад шуд. Акнун фурсати он аст, ки Анҷумани байналмилалӣ тоҷикон аз як ниҳоди ташрифотӣ ба як созмони фаъоли байналмилалӣ табдил шавад ва дар им амр бояд Тоҷикистон ибтиқори амал, яъне ташаббусро дар даст дошта бошад.

Аз Тоҷикам: Муаллиф дар мақола шумораи тоҷикони Афғонистонро беш аз 8 миллион зикр кардааст. Вале, ҳарчанд дар кишвар омили расмӣ гузаронида нашудааст, аммо бар пояи омили ғайрирасмӣ шумораи тоҷикон анқариб 40 дарсади аҳолии кишварро ташкил медиҳад, ки ин баробари бештар аз 12 миллион нафар аст.